

Moldova IT Park

Dinamica dezvoltării

Trimestrul 3, 2019

Abstract

01

Evoluția dezvoltării
"Moldova IT Park"

Prezentul raport este dedicat analizei activității rezidenților parcului pentru tehnologia informației "Moldova IT Park" pe parcursul trimestrului III al anului 2019.

Analiza este bazată pe datele prezentate de rezidenții activi ai Parcului care au avut obligația de a raporta pentru trimestrul analizat, precum și datele statistice colectate de administrația Parcului.

Raportul prezentat este divizat în 3 segmente, ce țin de evoluția Parcului ca structură, dezvoltarea companiilor rezidente prin prezentarea cifrelor aferente venitului generat, domeniile principale și proiectele elaborate, precum și modificarea numărului de angajați și a salariului mediu în sector.

02

Rezidenții "Moldova IT
Park" în cifre

Acești indicatori sunt relevanți pentru determinarea nivelului și gradului de dezvoltare a Parcului ca entitate, ce oferă regim simplificat de impozitare companiilor din domeniul IT, precum și pentru confirmarea nivelului de implicare a companiilor în procesele din sector.

Procesul de raportare

03

Angajații rezidenților
"Moldova IT Park"

Din numărul total de 467 companii rezidente cu obligația prezentării raportului pentru trimestrul III al anului 2019, 322 companii au prezentat datele necesare în termen. Aceasta reprezintă 69% din numărul total de companii menționate.

În total, 449 companii (96%) au raportat privind activitatea în trimestrul III, 2019. Respectiv în baza acestor datelor este elaborat prezentul raport.

01 Evoluția dezvoltării “Moldova IT Park”

Indicatorii parcului pentru tehnologia informației “Moldova IT Park” sunt în continuă creștere din punct de vedere al numărului de rezidenți, numărului de angajații ai acestora, precum și a veniturilor companiilor.

În decursul trimestrului analizat, 53 de companii au aderat la Parc. Astfel, numărul de rezidenți înregistrați a depășit 500 de companii. Cu toate acestea, pe parcursul trimestrului, 5 companii au pierdut statutul de rezident. Iar din momentul creării parcului din registrul rezidenților au fost radiate în total 31 de companii. .

Astfel, la finele trimestrului, numărul total de companii active în cadrul Parcului este de 480. Din acest număr, 124 de companii sunt cu capital străin care parvine din 32 de țări.

Totodată, din cele 53 de companii ce au aderat la Parc în trimestrul analizat, 40 de companii sunt create în anii 2018-2019. Drept urmare, numărul total de companii nou create rezidente a atins cifra de 190 entități.

Trebuie remarcat că, 39 de companii din cele 190 sunt companiile cu capital străin.

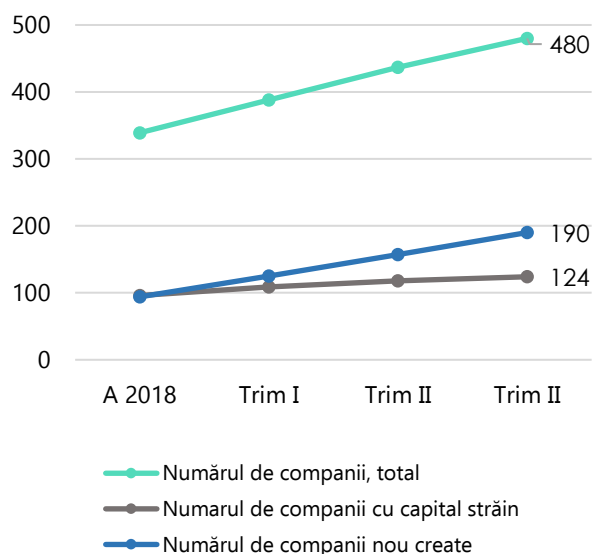
Creșterea numărului total de companii rezidente este stabilă și constantă pe parcursul a 9 luni al a.c. ceea ce denotă un trend pozitiv.

Cea mai mare creșterea a fost înregistrată în luna martie – 5,5% și iunie – 5,30%. Creșterea totală a numărului de companii comparativ cu finele anului trecut este de 41,60%.

Totodată, comparativ cu finele anului 2018, numărul companiilor nou create s-a dublat, iar celor cu capital străin a crescut cu 29,2%.

În medie, creșterea trimestrială constituie cca 10-11%, ceea ce reprezintă cca 46 de companii, cota preponderentă revenind companiilor create în perioada 2018-2019. Acest fapt denotă formarea unui mediu concurențial loial bazat pe interesul sporit al noilor jucători pe piață privind climatul favorabil creat pentru antreprenorii din domeniu.

Creșterea numărului de rezidenți după categorii

Datorită creșterii numărului de companii rezidente a fost înregistrată majorarea sumei venitului prognozat pentru anul 2019 declarat de rezidenți. Aceasta cifră a atins valoarea de 2,84 miliarde lei. Comparativ cu indicatorul anului 2018 aceasta reprezintă o creștere cu 29%.

În acest context, trebuie menționat că venitul total generat de companii rezidente la finele anului 2018 a constituit 2,2 miliarde lei.

Totodată, cota exportului companiilor rezidente a Parcului în exportul total al serviciilor informatice, reflectat în balanța de plăți a Republicii Moldova, s-a majorat cu 3,21% în al doilea trimestru al a.c. comparativ cu trimestrul I, și a atins indicatorul de cca 83%.

83% din exportul serviciilor informatice al Republicii Moldova în al doilea trimestru al anului 2019 a fost generat de companiile rezidente ale Parcului

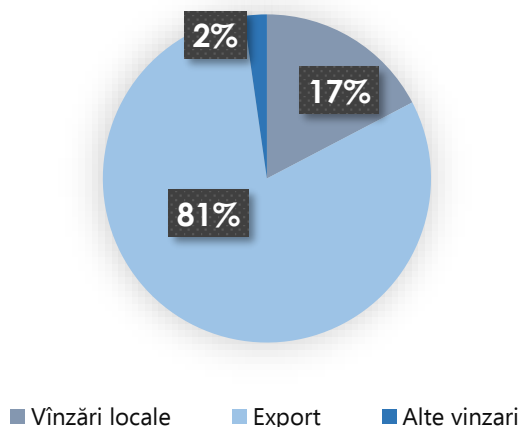
Volumul vânzărilor companiilor rezidente este în continuă creștere, iar cota acestora în volumul comerțului exterior național permite conturarea dimensiunii cluster-ului găzduit în structura virtuală.

02 Rezidenții “Moldova IT Park” în cifre

Indicatorii agregați, ce rezultă din activitatea companiilor rezidente, trasează tendințele ascendente ale dezvoltării Parcului. Acest fapt este definit atât prin succesele înregistrate de companii rezidente în parte cât și prin tendințele generale de extindere a piețelor de operare și a liniilor de activitate.

Creșterea volumului total de vânzări ale companiilor rezidente se datorează inclusiv creșterii numărului acestora.

Distribuirea veniturilor din vânzări pe categorii

Astfel, venitul total al rezidenților, înregistrat pe parcursul trimestrului III al a.c., constituie 926,55 mln lei. Acesta a suportat o majorare cu 6,92% comparativ cu trimestrul precedent.

Totodată, pentru a identifica dinamica reală înregistrată de acest indicator, a fost comparat venitul rezidenților raportat pentru perioada precedentă cu venitul lor generat în perioada curent raportată. Acest calcul permite confirmarea dinamicii pozitive de dezvoltare, cu o creștere de 42,26 mln lei a volumului de vânzări, ceea ce reprezintă 4,9% din majorarea înregistrată comparativ cu trimestrul precedent.

Este de remarcat faptul că, din numărul total de 408 companii examinate în scopul determinării dinamicii reale a indicatorului curent, 217 companii au înregistrat o creștere a volumului vânzărilor.

Prin urmare, ponderea vânzărilor companiilor recent aderate (fără obligația anterioară de raportoare) în volumul total al vânzărilor generate pe parcursul trimestrului III este de 1,91%.

Suma venitul generat de rezidenții Parcului pe parcursul a 9 luni al a.c. a atins cifra de 2,51 miliarde lei. Acesta valoare acoperă 88,38% din venitul total prognozat (2,84 miliarde lei).

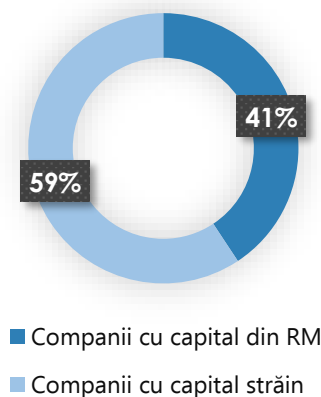
Acest rezultat ne oferă certitudine că prognoza este una realistă și demonstrează previzibilitatea dinamicii de dezvoltare a sectorului.

Venitul din vânzări generat din activitățile permise în Parc a atins cifra de 905,6 mln lei, ceea ce constituie 98% din venitul din vânzări total generate în trimestrul III de companiile rezidente. Comparativ cu trimestrul precedent, acest indicator a înregistrat o creștere de 7,11%.

Din perspectiva surselor de venit ale companiilor rezidente, piețele externe reprezintă consumatorul principal al produselor generate de clusterul IT.

Astfel, exportul total generat în trimestrul III a atins valoarea de 746,13 mln lei, și a reprezentat 82,4% din venitul generat din desfășurarea activităților permise în Parc în aceasta perioadă.

Vânzări exportate după categorii, în %

Companiile cu capital străin reprezintă principalul generator al vânzărilor exportate, acoperind pe parcursul trimestrului III cca 59% din volumul acestora, drept urmare încasând 442,46 mln lei.

Reprezentând mai mult de 1/3 din numărul companiilor active, companiile nou create (2018-2019) acoperă la rândul său doar 12,29% din exportul total generat pe parcursul trimestrului. Venitul generat din export de aceste companii constituie 91,71 mln lei.

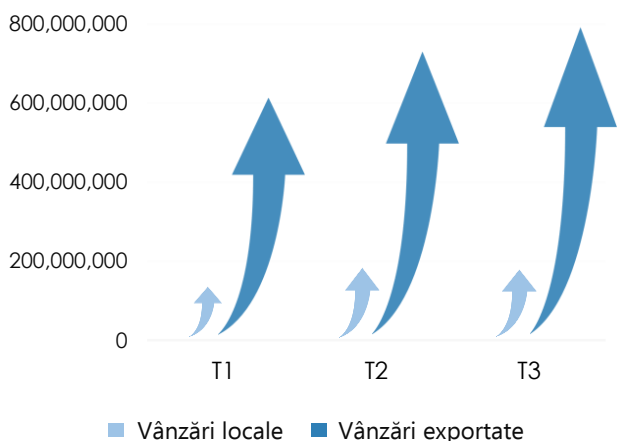
În decursul a 9 luni ale a.c., exportul a atins cifra de 2 miliarde lei, fiind cu cca 4,5 ori mai mare decât venitul obținut din vânzări locale. Această tendință a fost la fel înregistrată pe parcursul perioadelor precedente.

Astfel, venitul din vânzări locale a companiilor rezidente în trimestrul III este de 160,83 mln lei, aceasta reprezentând o diminuare a indicatorului dat comparativ cu trimestrul precedent. Tendința dată poate fi explicată prin dimensiunea pieței locale, a cărei cerere nu corespunde potențialului companiilor existente pe piață. Cu toate acestea, pe parcursul ultimului trimestru, 188 de companii au generat venituri din vânzări pe piața locală.

Cota de 77,7% din cifra de afaceri obținută pe piața locală este deținută de companiile cu capital din Republica Moldova.

Deși companiile nou create sunt preponderent orientate spre piața externă, veniturile din vânzări locale a acestora au acoperit 17,75% din venit total generat din vânzări pe piața locală în trimestrul analizat.

Dinamica creșterii vânzărilor companiilor după destinații, lei

Rezumând cele menționate, piața externă rămâne prioritară pentru companiile din sector,

majoritatea produselor/serviciilor cărora continuă a fi exportate.

Mai mult ca atât, 37 de rezidenți au declarat produse proprii ce sunt livrate pe piața locală și externă, fapt ce îi diferențiază și poziționează favorabil în mediul concurențial sporind vizibilitatea clusterului IT național.

Proiectele rezidenților Parcului au fost destinate

Proiecte	
B2B	403 companii
B2C	115 companii
B2G	37 companii

diferitor categorii de consumatori finali. Astfel, 403 companii rezidente au declarat proiecte B2B; 115 companii au operat în formatul B2C; și 37 rezidenți au lucrat în proiecte B2G.

Veniturile generate din elaborarea acestor proiecte au parvenit din diverse genuri de activitate permise în Parc, fiind înregistrată creșterea volumului de vânzări locale pe 9 genuri de activitate și export pe 7 genuri de activitate.

În top-ul genurilor de activitate ce au înregistrat creștere a veniturilor locale se numără: activitatea de post-producție cinematografică, video și de programe de televiziune, limitată la servicii de obținere de efecte speciale - 100%; alte forme de învățământ n.c.a., limitate la instruirea în domeniul calculatoarelor - 60%; și cercetare-dezvoltare în alte științe naturale și inginerie, limitată la servicii de cercetare și dezvoltare a proiectelor originale în științe naturale și inginerie, cu excepția biotehnologiei - 50%.

Demonstrând o creștere elocventă, aceste genuri de activitate au generat cumulativ doar 5,25% din venitul din vânzări locale înregistrate în trimestrul III. Concomitent, ținând cont de faptul că genurile susmenționate au venit să suplinească lista activităților permise în Parc în luna iulie 2018, această creștere oferă motive de a preconiza un aport semnificativ asupra diversificării și dezvoltării economiei naționale.

La rândul său, creșterea vânzărilor exportate a fost datorată inclusiv creșterii veniturilor din activitățile de post-producție cinematografică, video și de programe de televiziune, limitate la servicii de obținere de efecte speciale - 162,5%; serviciilor de editare a jocurilor de calculator - 56,73%; activităților de design specializat, bazate pe utilizarea echipamentelor de calcul specializate de înaltă performanță - 34,83%. În aceeași ordine de idei, ponderea genurilor de activitate listate în top constituie 4,44% din vânzările exportate înregistrate în trimestrul III.

Totodată, drept urmare a top-ului genurilor de activitate ce înregistrează creșteri importante însă cote mici drept pondere în suma veniturilor din vânzări, alăturat sunt reflectate genurile de activitate cu cel mai mare procent din venit generat în trimestrul 3 a a.c.

Locale

- 62.01 (servicii de realizare a soft-ului la comandă) – **58,17%**
- 62.09 (alte activități de servicii în tehnologia informației) – **8,52%**
- 63.11 (servicii de prelucrarea de date, administrarea paginilor web și activități conexe) – **7,45%**

Exportate

- 62.01 (servicii de realizare a soft-ului la comandă) – **49,71%**
- 62.09 (alte activități de servicii în tehnologia informației) – **16,95%**
- 63.11 (servicii de prelucrarea de date, administrarea paginilor web și activități conexe) – **15,86%**

Aceste date demonstrează conformitatea activității rezidenților activi ai Parcului cu legislația în vigoare, și impactul beneficiilor oferite de Parc pentru dezvoltarea domeniului IT național prin crearea produselor proprii, furnizarea serviciilor de înaltă calitate, creșterea specialiștilor în diferite nișe ale sectorului.

Rezultatele impresionate a creșterii vânzărilor pe anumite genuri de activitate servesc drept dovadă a creșterii interesului antreprenoriatului de a investi în piața locală și reafirmă disponibilitatea de a acționa în genuri de activitate anterior mai puțin solicitate. Concomitent, ieșirea acestor produse și servicii pe piața externă augmentează potențialul intern al companiilor și a țării însuși.

Totodată, evoluția structurală a clusterului IT atât pe axa orizontală, prin extinderea proiectelor de dezvoltare nespecifice sectorului cu expansiunea conexiunilor și ecosistemului centrat pe IT, cât și pe verticală cu noii companii create, specialiști atrași, investitori străini, parteneri cointeresați, noi proiecte pentru companii naționale, a oferit multiple resurse pentru fortificarea economiei și crearea imaginii țării drept o destinație IT.

03 Angajații rezidenților “Moldova IT Park”

Numărul de angajați ai rezidenților Parcului a crescut concomitent cu creșterea numărului de rezidenți înregistrați. Crescând cu 766 de persoane, acest indicator a atins numărul de 9.268 angajați, care activează în cadrul companiilor la finele trimestrului analizat.

În total, de la începutul anului curent, numărul de angajați în cadrul companiilor rezidente a crescut cu 2.529 persoane.

În mărime procentuală, comparativ cu perioada precedentă, această creștere este de 9% și de 37,53% comparativ cu finele anului 2018.

Totodată, excluzând din calcul companiile ce au aderat la Parc în trimestrul III, se observă creșterea numărului de angajați cu 382 persoane. Astfel, creșterea acestui indicator este corelată nu doar cu majorarea numărului de rezidenți, dar și cererea sporită de resursele umane calificate pe piață.

Din numărul total de angajați ai rezidenților, 88% sunt specialiști din domeniu, care desfășoară activități prevăzute de Legea nr.77/2016.

Astfel, numărul total de angajați implicați direct în IT este de 8.130 angajați, demonstrând o creștere cu 646 persoane. Din acest număr, 2.384 de persoane sunt femei și 5.746 bărbați, raportul fiind neschimbat.

Este de remarcă că, a crescut și numărul angajaților străini în cadrul companiilor rezidente, ajungând la 73 de persoane. Din acest număr, 12 de persoane, pe parcursul trimestrului, au beneficiat de Programul „IT Visa”. Acest program a acordat posibilitatea obținerii permisului de ședere provizoriu pe teritoriului RM pentru 4 specialiști și 8 manageri.

Resursele umane atrase în trimestrul curent sunt din: China (1), Germania (1), Iran (1), Italia (1), Malta (1), Marea Britanie (1), România (1), Rusia (3), Ucraina (1), Venezuela (1).

În total, programul „IT Visa” are 41 de beneficiari de la lansarea sa.

Structura clusterului poate fi analizată prin prisma mărimii companiilor rezidente în Parc.

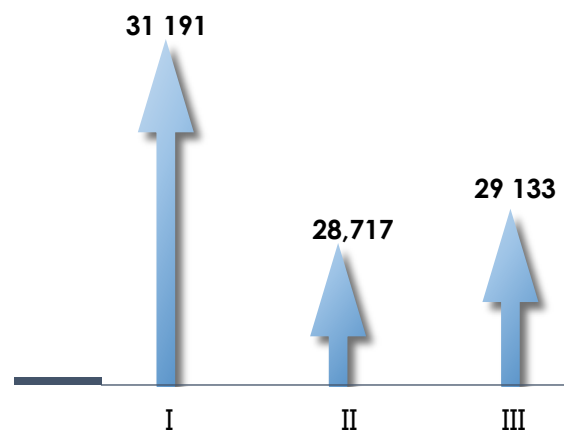
Clasificarea este bazată pe numărul de angajați ai companiilor, raportat la finele trimestrului III al anului 2019, fiind unul din indicatorii de referință disponibili pentru efectuarea calculului intermediar, o analiză amplă urmând a fi inclusă în raportul anual.

Nr de angajați	Nr de companii	Categoria
0-49	418	Mici
50-249	27	Mijlocii
>250	4	Mari

Putem concluziona că majoritatea companiilor rezidente a Parcului, conform indicatorului dat, sunt companii mici.

De asemenea, datele relevă o modificare a nivelului de salarizare al angajaților implicați în IT. Acest indicator a atins cifră de 29.133 lei. Comparativ cu finele trimestrului II, salariul mediu lunar a angajaților a crescut cu 1,45%.

Salariu mediu lunar

Pentru a identifica motivul creșterii acestui indicator au fost identificate companiile rezidente care au înregistrat o creștere a salariului mediu lunar pe parcursul activității în Parc.

Astfel, din cele 237 companii ce au raportat creșterea salariului mediu, 105 companii au înregistrat concomitent creșterea venitului.

În baza celor susmenționate, ponderea predominantă în aportul la volumul total de vânzări a fost asigurată de companiile ce au înregistrat creșterea salariilor.